

7.7.2020

One Pint Pub

Jukka Kuva

Kieltopäätösten historiaa

Käyn tänään läpi kronologisessa järjestyksessä anekdotaalisesti tapauksia, joissa joku viranomainen, pääosin Suomessa, on kieltänyt osittain tai kokonaan jonkun olutmerkin, anniskelutavan, tms. ja näin tehnyt ansiokasta työtä kansanterveytemme hyväksi. Esityksen liitteenä on kuvagalleria. Kuuntelijat voivat osallistua veikkaamalla kieltoperustetta kunkin oluen kohdalla.

Tapaus 1: Sinebrychoff Leningrad Cowboy

1993 Leningrad Cowboys yhtye antoi nimensä oluelle, tiettävästi ensimmäisenä bändinä ainakin Suomessa. Olut törmäsi luonnollisesti välittömästi ongelmiin. Oluen kielsi tuolloin **Alko**, koska alkoholiasioiden valvonta kuului silloin vielä Alkolle. Perusteena oli, että **alkoholijuomalla ei saa olla samaa nimeä kuin muilla tuotteilla tai palveluilla**. Tarkastaja Jan Rosenström (nimi ei muutettu) Alkosta totesi Leningrad Cowboys -yhtyeen olevan palvelu. Edes yksikkömuodon käyttäminen ei olutta pelastanut. Kommunistisymbolit estivät aikanaan oluen viennin Unkariin, mutta Suomessa ne eivät olleet ongelma.

Lähde: Olulehti 3/94,

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000003204842.html>,

<https://www.hs.fi/talous/art-2000003437116.html>

Tapaus 2: MM95 - olut

Syksyllä **1995** jääkiekkomaajoukkueen pitkäaikainen yhteistyökumppani Karjala toi markkinoille Karjalaa. Etiketeissä komeili 22 kultaleijonaa ja päävalmentaja Curt Lindström. Olut, tai tarkemmin sanottuna etiketit, kiellettiin melko pian, tässä vaiheessa **STTV:n** (Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen) toimesta. Kiellon syynä oli **myynninedistämisen kohdistaminen alaikäisiin**, joita ilmeisesti suurin osa jääkiekkofaneista tuolloin oli.

2017 olut tuli onnistuneesti takaisin, koska Valviran mielestä keski-ikäistyneet jääkiekkoilijat eivät enää nuoria kiinnostaneet. Raimo Summanen kielsi tuolloin kuvansa käytön. Keräilyaspektia pidettiin tuolloinkin Valvirassa ongelmallisena

Lähde: <https://www.is.fi/jaakiekkokko/art-2000005457936.html>

Tapaus 3: Piip

Tästäkään ei ole kuvamateriaalia. Vuonna **1995** kiellettiin lehtimainos, jossa mainostettiin tuotteita “Piip vichy”, “piip cola”, “piip on the rocks” ja suosikkini “piip piip”. Luonnollisesti tämä rikos kiellettiin **epäsuorana väkevien alkoholijuomien markkinointina**.

Lähde: <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000835609.html>

Tapaus 4: Lapin Kulta

Lapin Kulta käytti pitkään markkinoinnissaan lauseita kuten “vedestä, joka on peräisin Lapin kirkkaista tunturipuroista”. Vuonna **1997** tämä kiellettiin **harhaanjohtavana, koska vesi otettiin todellisuudessa Torniojokesta**. Viranomaiselle ei riittänyt että Torniojokeen laskee tunturipuroja. Myöhemmin slogan “tunturipurojen raikkautta” oli täysin OK, koska siinä ei valehdeltu olueen käytettävän veden alkuperää, vaan kuvailtiin juoman ominaisuuksia.

Lähde:

<https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000834668.html>

Tapaus 5: Tonttujen tuopit

Vuonna **1997** **STTV** kielsi tietynlaiset tontut oluiden etiketeistä **alikäisiin kohdistuvana markkinointina**. Tonttuhahmot eivät saaneet ruumiinrakenteeltaan tai olemukseltaan muistuttaa lapsia, eikä piirrostapa saanut olla erityisesti lapsiin vetoava. Pukki tai tontut eivät myöskään saaneet suositella oluen juomista esimerkiksi juomalla sitä tai kohottamalla tuoppia.

Lähde: <https://www.is.fi/kotimaa/art-2000000834668.html>

Tapaus 6: Kankuskaljat

Tästä tapauksesta ei valitettavasti ole kuvamateriaalia, mutta vuonna **1999** elintarvikekioskin ulkopuolella oli kyltti "muista kankuskaljat". **Valvira** kielsi mainoksen, koska **alkoholiin ei saa liittää lääkinnällisiä ominaisuuksia**.

Lähde: <https://www.yrittajat.fi/uutiset/498613-alkoholilaki-10-asiaa-jotka-viranomainen-kielsi>

Tapaus 7: Matti - siideri

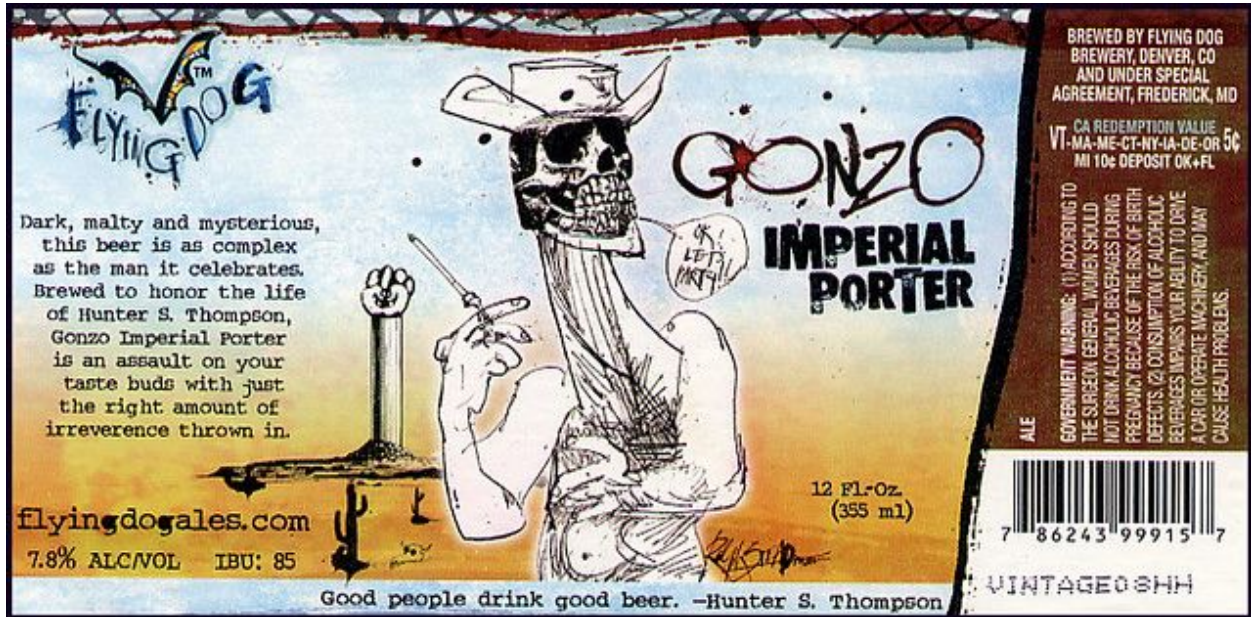

Toni Niemiselle tietä mäkihyppyuran jälkeisenä hölmöilijänä aurannut Matti Nykänen sai nimikkosiiderin **2002**, mutta kielto tuli nopeasti, koska **Nykäsen alkoholinkäyttöön liittyi paljon paheksuttavia piirteitä**. Reilut 10 vuotta myöhemmin Nykänen yritti uudestaan ja markkinoille tuotiin Fifty-sixty lonkero, jonka Valvira kielsi pitkälti samoista syistä, mutta valmistaja sai kiellon kumottua markkinaoikeudessa koska juomaa ei markkinoitu Nykäsen naamalla eikä etikettiin piirretty mäkihyppääjä näyttänyt riittävästi Nykäseltä. Juoman valmistus ehdittiin kuitenkin lopettaa markkinaoikeuden päätöstä odottaessa.

Lähde: <https://www.yrittajat.fi/uutiset/498613-alkoholilaki-10-asiaa-jotka-viranomainen-kielsi>

7.7.2020
One Pint Pub
Jukka Kuva

Tapaus 8: Flying Dog Gonzo

Hunter S. Thompsonin muistolle tehty Gonzo Imperial Porter pyrki Alkon hyllyyn vuonna **2009**, mutta luonnollisesti epäonnistui. **Valvira** nimittäin totesi tuotteen sisältävän **kiellettyä tupakkamainontaa** sekä olevan **lapsia ja nuoria kiinnostava**. Melko ironista, ottaen huomioon että etiketti oli suunniteltu yhdessä USA:n terveysviranomaisten kanssa muistuttamaan tupakoinnin vaaroista. Alko-kiellosta kuultuaan erään jyvaskyläläisen ravitsemusliikkeen omistaja nosti heti kaapista löytyvien Gonzojen hintaa usealla eurolla. Myöhemmin myös panimo itse poisti etiketistä pöyristyttävät “Good people drink good beer” sekä “OK! Let’s Party!” tekstit.

Lähde: <https://olutkellari.blogspot.com/2013/03/flying-dog-gonzo-imperial-porter.html>

Tapaus 9: Beba Motor Oil

Ilmeisesti täysin tietämättömänä Harviestounin Old Engine Oil - oluesta, **Valvira** kielsi **2010** Markku Korhosta myymästä Helsinki Beer Festivalissa Beba - panimon Motor Oil, olutta, koska etiketistä syntyi **kielletty yhteys autoiluun**. Kielto kuitenkin ainoana tämän esityksen tapauksena peruttiin ennen festivaalia.

Lähde:

<https://www.is.fi/ruokala/uutiset/art-2000000939968.html>

Tapaus 10: Duff

Simpsonseista tuttua Duff-olutta teki jossain vaiheessa useampikin panimo, ja jollain ilveellä Espanjassa tehty hirtitys rantautui myös Suomeen. **2011** olut luonnollisesti kiellettiin **alaikäisiin vetoavan markkinoinnin** takia. Duff-brändi oli ongelmallinen myös 20th Century Foxille, koska he eivät itse tehneet Duff - olutta eivätkä siten pystyneet puuttumaan tavaramerkkivarkauksiin. Osin tästä syystä 20th Century Fox lisensoi Duff-oluen Chilessä ja Universal Studiosilla 2015. Suomeen tätä ensimmäistä virallista Duffia ei edes yritetty tuoda.

Lähde:

<https://www.is.fi/taloussanommat/art-2000001725029.html>

7.7.2020
One Pint Pub
Jukka Kuva

Tapaus 11: Bollinger Spectre

Vuonna **2015** Bollinger oli tuomassa Spectre - elokuvan kunniaksi erikoissampanjaa Suomeen. **Valvira** ei itse asiassa ehtinyt tätä kieltää, koska **Alko** totesi itse ettei Valvira tulisi tätä hyväksymään. Syynä tietenkin **etiketissä näkyvä käsiase**. Samalla etikettityylillä tehtiin samana vuonna myös Belvederen vodka, jota ei luonnollisesti Alkossa nähty.

Lähde:

<https://www.kauppalehti.fi/uutiset/bondin-samppanja-liian-kovaa-tavaraa-alkolle/9e437928-5f0a-3d80-9339-749351c7bbc7>

Tapaus 12: Speedway Stout

Varsin ymmärrettävästi tämä rikollinen herkku vedettiin pois myynnistä **2016**, koska sekä etiketin ruutulippupari, että sana "speedway" **yhdistävät autoilun ja alkoholin**, eikä sellaista voi modernissa yhteiskunnassa sallia.

Lähde:

<https://olutkellari.blogspot.com/2019/07/alesmith-speedway-stout.html>

Tapaus 13: Klamydia - olut

Klamydia-yhtye olisi vuonna **2018** halunnut juhluvuotensa kunniaksi julkaista oluen. **Valvira** kuitenkin kielsi tämän ja samalla hieman tyylytti bändiä. "**Suorituskykyä tai seksuaalista**

7.7.2020

One Pint Pub

Jukka Kuva

menestystä edistävä vaikutus sekä mahdollinen hyvän tavan vastaisuus: *Oletettavaa on, että osa Suomen kansasta ei tunne kyseistä yhtyettä.* Tälle kohderyhmälle alkoholituotteen nimi merkitsisi ainoastaan sukupuolitautia. Klamydia on yleisin bakteerin aiheuttama seksitauti Suomessa. Klamydiaa pidetään erityisesti nuorten tautina, joka leviää helposti oireettoman taudinkuvansa vuoksi.”

Vesku Jokinen oli pian päätöksen saatuaan ostanut Suomessa Anal Thunder - yhtyeen Ass Monkey nimistä olutta.

Lähde: <https://www.is.fi/viihde/art-2000005812370.html>

Tapaus 14: Kaksi kotia Vailla humalaa

2019 Fiskarsin panimon Kaksi kotia Vailla humalaa - olut, joka on maustettu mm. pakurilla, kiellettiin. Kiellon takana oli taas **Valvira**, ja perusteena se, että **pakuria saa käyttää Suomessa vain ravintolisänä tai teenä**. Päätöksen jälkeen panimolla on alettu keittää pakurista tee ja maustamaan olutta pakuriteellä pakurin sijaan. Tämä on sallittua ja turvallista, toisin kuin aiempi käytäntö.

Lähde: <https://yle.fi/uutiset/3-11139892>

Tapaus 15: Ruosniemi drive-in

Koronakeväänä **2020** Ruosniemen panimo halusi tehdä kontaktittomasta asiointista helpompaa ja oli avaamassa drive-in olutkauppaa ostosten toimitukseen. Luonnollisesti **aluehallintovirasto** kielsi tämän, koska alkoholilain mukaan **tuotteiden luovuttamisen pitää tapahtua myymälän tiloissa**. Toivottavasti kukaan ei kerro AVI:lle Fat Lizardin myymälän luovutusluukusta.

Lähde: <https://www.is.fi/taloussanomat/art-2000006514974.html>

Tapaus 16: Pien ja vesitippa

Kaikki muistanevat vielä tältä keväältä **2020** tapauksen jossa Pienen pihahanalla piti lisätä oluen sekaan pipetillä tippa vettä ja sulkea muki kannella, jotta olutta sai myydä. Mutta miksi? Olut oli alle 2,8 % vahvuista, joten anniskelulupaa sille ei tarvita. Cool Head ei myöskään joutunut vastaavaa temppua tekemään koronahanoillaan. Syynä oli, että alle 2,8 % alkoholia sisältävää juomaa saa myydä vain **valmistajan sulkemassa pakkauksessa**. Vesitipalla Pien teki itsestään juomasekoituksen valmistajan. Tai sitten ei, sillä tapauksen käsittely on edelleen kesken. Mutta ainakin tilanteesta saatiin niin sekava ettei kieltoa ole saatu uudelleen voimaan ja asia alkaa olla jo irrelevantti niin Pienelle kuin sen asiakkaille.

Lähde:

<https://www.mtvuutiset.fi/makuja/artikkeli/baari-keksi-tavan-myyda-olutta-ulos-lisaamalla-siihen-pisaran-vetta-ja-kannen-paalle-edelleenkin-viranomaisille-epaselva-tapaus-on-oiva-esimerkki-sa-anto-suomesta/7821876#gs.9j1ntw>